2016D24728

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de geannoteerde agenda van de Informele EU-Gezondheidsraad op 17 juni, toegezonden bij brief van 6 juni 2016 (Kamerstuk 21 501-31, nr. 406).

De voorzitter van de commissie,
Lodders

De griffier van de commissie,
Teunissen

Inbreng VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de onderwerpen die geagendeerd staan voor de EU-Gezondheidsraad d.d. 17 juni 2016. Zij hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen.

Innovatieve en betaalbare geneesmiddelen

In navolging van de informele EU-Gezondheidsraad van 18 april jl. in Amsterdam staan tijdens de komende EU-Gezondheidsraad de raadconclusies op de agenda met betrekking tot snellere toegang tot innovatieve en betaalbare geneesmiddelen voor de Nederlandse en Europese patiënt. Uit het verslag van de vorige bijeenkomst blijkt dat groepen lidstaten reeds experimenteren met regionale samenwerking of overwegen om regionaal samen te werken. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister of zij kan aangeven om welke groepen lidstaten dit precies gaat, en op welke terreinen zij op dit moment (overwegen) samen (te) werken. Welke mogelijkheden ziet de Minister om als BeNeLux bij deze groepen lidstaten al dan niet op korte termijn aan te haken om de Europese samenwerking verder te versterken? Welke ervaringen en best practices kan de BeNeLux of Nederland in het bijzonder gebruiken als het gaat om de samenwerking tussen deze andere groepen lidstaten?
Er zal een kosten-batenanalyse worden gemaakt met betrekking tot aanvullende beschermingsmechanismen specifiek voor geneesmiddelen, en dan met name op het terrein van weesgeneesmiddelen. Kan de Minister aangeven of en in hoeverre in deze kosten-batenanalyse de volgende onderdelen worden meegenomen: de toepassing van deze constructies, de wijze waarop deze door bedrijven gebruikt worden, de gevolgen voor de geneesmiddelensector (waaronder de prijzen) en de gevolgen voor de patiënt? Op welke termijn zal met deze kosten-batenanalyse worden gestart? Welke verwachtingen heeft de Minister ten aanzien van de eerste resultaten uit deze analyse?

Verbetering van voedingsproducten

Mede door inzet van de Minister is sprake van een sterkere gezamenlijke EU-inzet als het gaat om het verbeteren van de samenstelling van voedingsproducten door reductie van zout, verzadigd vet en calorieën, zo concluderen de leden van de VVD-fractie. Ook met betrekking tot dit onderwerp zullen raadsconclusies voorliggen. Kan de Minister aangeven wat de houding is van de zes lidstaten – Frankrijk, Griekenland, Italië, Luxemburg, Tsjechië en Verenigd Koninkrijk – die eerder de Roadmap niet hebben ondertekend? Zijn de bezwaren van deze lidstaten inmiddels weggenomen? Hebben de bezwaren invloed op de raadsconclusies? In hoeverre is tegemoet gekomen aan de oproep van een aantal lidstaten om ook transvetzuren op te nemen in de Raadsconclusies?

Uit de geannoteerde agenda blijkt dat lidstaten zullen worden opgeroepen om een nationaal plan voor productverbetering te maken. De leden van de VVD-fractie vragen of in Nederland hiervoor het huidige Akkoord Verbetering Productsamenstelling in aanmerking komt, of dat een nieuw nationaal plan dient te worden opgesteld. Indien dit laatste het geval is, kan de Minister dan aangeven op welke wijze de huidige ondertekenaars worden betrokken bij het opstellen van het nationaal plan? Hoe worden de geboekte resultaten door dit Akkoord gebruikt bij het opstellen van concrete doelstellingen en acties?

Inbreng PvdA-fractie

Algemeen

De leden van de fractie van de PvdA hebben met veel interesse kennis genomen van de geannoteerde agenda en de inbreng van de Minister voor de formele EU-Gezondheidsraad op 17 juni te Luxemburg. Zij benadrukken dat het Nederlandse EU-voorzitterschap bijna ten einde loopt, en vragen de Minister zich tot het uiterste in te spannen om zo concreet en ambitieus mogelijke raadconclusies vast te stellen met betrekking tot innovatieve en betaalbare geneesmiddelen, het verbeteren van de samenstelling van voedingsmiddelen en het tegengaan van antimicrobiële resistentie. Zij wijzen met name op het belang van samenwerking tussen lidstaten met als doel meer informatie-uitwisseling op het terrein van prijs- en vergoedingenbeleid van geneesmiddelen, en op het reduceren van zout en suiker in voedingsmiddelen. In hoeverre is de Minister van mening dat de voorbereide raadsconclusies het maximaal haalbare zijn? Waarom denkt de Minister dat? Zijn de conclusies SMART geformuleerd? Genoemde leden zijn erg benieuwd naar de concrete raadconclusies die de Minister gaat voorleggen aan de Raad. Kan de Minister deze conclusies ter inzage geven aan de Kamer? Zo ja, hoe gaat de Minister dat doen? Zo nee, waarom niet?

Innovatie en betaalbare geneesmiddelen

Genoemde leden onderstrepen het belang van concrete, SMART-geformuleerde afspraken tussen lidstaten over de inkoop van geneesmiddelen. Met welke lidstaten heeft de Minister al concrete afspraken gemaakt over het delen van informatie over geneesmiddelenprijzen en inkoopprocessen? Met welke lidstaten liggen concrete afspraken na komende Raad in de lijn der verwachting? Met welke lidstaten heeft de Minister concrete afspraken gemaakt over het gezamenlijk inkopen van geneesmiddelen? Met welke lidstaten liggen concrete afspraken na komende Raad in de lijn der verwachting? In hoeverre is de ministertevreden over deze afspraken? Uit welke concrete afspraken blijkt dat de Minister goede invulling heeft gegeven aan de Europese aspecten van haar Geneesmiddelenvisie? Hoe gaat de Minister er voor zorgen dat het delen van geneesmiddelenprijzen en het gezamenlijk inkopen van geneesmiddelen ook na het Nederlandse voorzitterschap hoog op de Europese agenda blijft staan? Welke voornemens hebben Malta en Slowakije op dit punt?

Antimicrobiële Resistentie

De leden van de fractie van de PvdA delen de zorgen van de Minister over de toenemende resistentieniveaus. Zij vragen zich wat de Minister tijdens haar voorzitterschap nog kan betekenen om op afzienbare termijn tot een breed gedragen EU-aanpak te komen met SMART geformuleerde doelen. Welke acties onderneemt de Minister? Zijn de gevoeligheden bij andere lidstaten dermate ter sprake gekomen en opgelost dat ook zij zich zullen committeren aan een EU-aanpak? Hoe gaat de Minister er voor zorgen dat politieke leiders de resistentie-problematiek betrekken en bespreken bij de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in september?

Verbetering van voedingsproducten

Genoemde leden onderstrepen het belang van een EU-aanpak om de samenstelling van voedingsmiddelen op het gebied van zout, verzadigd vet en suiker te verbeteren. Aangezien veel voedingsmiddelen in het buitenland worden gemaakt, is een breed gedragen aanpak nodig om op

afzienbare termijn merkbare verbeteringen te kunnen constateren. Welke inzet is volgens de ministernodig om er voor te zorgen dat consumenten met een «normaal» voedingspatroon niet ongemerkt te veel zout, verzadigd vet en suiker binnen krijgen? Op welke gezamenlijke Europese SMART-doelstellingen wil de Minister inzetten? Verwacht zij dat snel tot een breed gedragen Europese aanpak, met concrete doelstellingen, gekomen kan worden? In hoeverre is iedere lidstaat ook voornemens om op nationaal niveau een plan van aanpak te ontwikkelen? Wat verwacht de Minister hiervan? Deelt zij met de leden van de fractie van de PvdA de mening dat juist ook een nationale aanpak in elke lidstaat op Europees niveau aanzienlijk kan bijdragen aan de doelstellingen, aangezien veel lidstaten een relatief groot deel van hun voedingsmiddelen importeren? Wat gaat de Minister ondernemen richting lidstaten die niet overgaan tot een nationaal plan van aanpak en een bijdrage aan een breed gedragen Europese aanpak? Hoe gaat de Minister er voor zorgen dat het verbeteren van de samenstelling van voedingsmiddelen ook na het Nederlandse voorzitterschap hoog op de Europese agenda blijft staan? Welke voornemens hebben Malta en Slowakije op dit punt?

Medische hulpmiddelen

De leden van de fractie van de PvdA vinden het erg belangrijk om zowel veiligheid en innovatie te waarborgen bij de nieuwe Europese richtlijn voor markttoelating van hoog-risico medische hulpmiddelen en de herverwerking van hulpmiddelen. Zij vinden het van groot belang dat de beschikbaarheid van nieuwe, veilige en betaalbare hulpmiddelen niet in het gedrag komt door aankomende nieuwe Europese regelgeving, maar juist wordt gestimuleerd. Is de Minister van mening dat voorliggende nieuwe richtlijn hier recht aan doet? Op welke punten maakt de Minister zich zorgen en welke acties gaat zij ondernemen?

Inbreng SP-fractie

De leden van de SP-fractie wijzen er allereerst op dat zij het betreuren dat het AO EU-Gezondheidsraad is omgezet in dit schriftelijk overleg. Juist nu Nederland voorzitter is, hadden zij graag met de Minister in twee termijnen gewisseld wat zij zoal voor elkaar heeft gekregen op het gebied van geneesmiddelenprijzen, antibioticaresistentie, verbetering van voedingsproducten en het verder brengen van de onderhandeling over de richtlijn met betrekking tot medische hulpmiddelen en de toelating daarvan, en hoe hard afspraken zijn en hoe die worden geborgd onder het voorzitterschap van andere lidstaten die wellicht andere prioriteiten of belangen hebben.

De leden van de SP-fractie merken op dat de Minister aangeeft voorstander te zijn van een «grondige analyse» naar de beschermingsconstructies op het gebied van intellectueel eigendom. Wat valt er volgens de Minister nog te onderzoeken? Is het afschaffen of verkorten van patenten niet al een voldoende bewezen effectieve maatregel? Is het voorschrijven van uit patent geraakte, generieke geneesmiddelen niet juist een van de succesfactoren van het Nederlandse geneesmiddelenbeleid? Is er een Europese meerderheid voor dergelijk onderzoek en hoe lang laat dit nog op zich wachten?

Deze leden constateren dat de Minister een steeds grotere bereidheid tot een dialoog met andere landen over hoge geneesmiddelenprijzen ervaart. Bij welke landen is dat het geval? Kan de Minister aangeven waarop die ervaringen zijn gebaseerd? Ook vragen zij waartoe die bereidheid tot op heden heeft geresulteerd? Zijn er binnen afzienbare tijd concrete afspraken te verwachten? Hoe borgt de Minister de ingezette lijn wanneer

Nederland niet langer voorzitter is? Blijft de aanpak van de geneesmiddelenprijzen ook een speerpunt gedurende het voorzitterschap van Slowakije en Malta? Leggen deze landen voldoende gewicht in de schaal om grootmachten als Frankrijk en Duitsland en/of landen met een grote geneesmiddelenindustrie te kunnen laten bewegen op dit dossier?

De leden van de SP-fractie juichen het aanpakken van de hoeveelheid zout, verzadigd vet en suikers toe. Zij hebben echter wel twijfel over de manier waarop dit gebeurt. De aanpak is door middel van publiek-private samenwerking namelijk in belangrijke mate afhankelijk van de bereidheid van private partijen. Kan de Minister aangeven hoe andere landen staan tegenover overheidsingrijpen in plaats van zelfregulering? Zo nee, is zij bereid dit in het eerstvolgend overleg te vragen? Mocht naar mening van deze leden een minder effectieve weg van zelfregulering worden ingeslagen, hoe wordt dan voorkomen dat er grote subsidiestromen ontstaan naar multinationals op het gebied van levensmiddelen?

De leden achten het evenals de Minister van groot belang dat er werk wordt gemaakt van antibioticaresistentie. Juist om in internationaal verband recht van spreken te hebben moet Nederland op dat vlak een voorbeeldfunctie vervullen. Zij wijzen daarbij op het recent verschenen rapport van de Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit (SDa). Hieruit blijkt dat de daling van het antibioticagebruik in de intensieve veeteelt die de Minister had geëist niet is gehaald. In 2015 is het gebruik nog maar met een 0,5% gedaald, waar dat 12% had moeten zijn om de doelstelling te bereiken. Hoe gaat de Minister de reductie van het gebruik van antibiotica alsnog bewerkstelligen? Vreest de Minister niet dat haar geloofwaardigheid richting ander lidstaten op het spel staat?[1]

De leden van de SP-fractie betreuren het dat de Minister niet ingaat op het verzoek om de mening van andere lidstaten te peilen over een verbod op geneesmiddelenreclame gericht op voorschrijvers. Het is algemeen bekend dat het geregeld ontvangen van artsenbezoekers invloed heeft op het voorschrijfgedrag. Door het hier in Europees verband niet over te willen hebben blokkeert de Minister een debat over dit onderwerp, en laat zij kansen op het indammen van macht van de farmaceutische industrie andermaal liggen. Deze leden willen van de Minister weten wat er de reden van is dat dit onderwerp niet ter sprake mag komen? Zij dringen er bij de Minister op aan dit onderwerp alsnog te agenderen bij de komende EU-Gezondheidsraad.

De leden van de SP-fractie hebben de Minister verzocht ook in Europees verband blijvend aandacht te hebben voor de medische hulpmiddelen en de toelating daarvan. Het verbaast hen dat de Minister als «neutraal voorzitter» niet in kan gaan op de vraag van deze leden over de voortgang van de onderhandeling met het Europees parlement die gaande zijn. Hoe kan de Minister in dat geval überhaupt recht doen aan de Nederlandse inbreng? Waarom kan de Minister niet een feitelijk antwoord geven op de in het vorig schriftelijk overleg gestelde vragen van de leden? Vanaf wanneer denkt de Minister die antwoorden dan wel te kunnen geven? Is dit zodra het Nederlandse voorzitterschap eindigt? Welke landen verschillen van mening en waarover? De leden verwachten alsnog zo snel mogelijk antwoord te krijgen over de vorderingen op dit gebied.

De leden van de SP-fractie lezen dat de Minister een verband legt tussen het hebben van een eigen farmaceutische industrie en de bereidheid tot het meewerken aan de transparantie van geneesmiddelenprijzen door

---

[1] Zie http://www.autoriteitdiergeneesmiddelen.nl/Userfiles/AB%20gebruik%202015/def-sda-rapportage-antibioticumgebruik-2015.pdf

lidstaten. Kan de Minister aangeven om welke landen het dan specifiek gaat? Welke lidstaten weigeren medewerking te verlenen aan meer transparantie? Deze leden vragen vervolgens welke instrumenten de Minister heeft, zowel nu onder haar voorzitterschap als daarna, om daadwerkelijk iets voor elkaar te krijgen op het geneesmiddelendossier? Is de Minister daarbij afhankelijk van de welwillendheid van invloedrijke lidstaten? Is het alles overziend reëel om werkelijk vooruitgang te verwachten? Zou de Minister zich niet beter kunnen richten op maatregelen binnen ons eigen land waarop zij invloed heeft? Zij noemen daarbij bijvoorbeeld centrale inkoop, het stoppen met geheime prijsonderhandelingen, en het verplicht stellen van het inzichtelijk maken van de kostprijs van geneesmiddelen in plaats van de «marktwaarde». Deze leden verwachten een uitgebreide beantwoording op de gestelde vragen.

Inbreng D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de inzet van Nederland tijdens de komende EU Gezondheidsraad 17 juni in Luxemburg. Zij hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie lezen dat Nederland nog in gesprek is met Slowakije en Malta over hoe het Europese geneesmiddelenbeleid op EU-niveau geagendeerd kan blijven na het Europese voorzitterschap. Zij vragen in hoeverre Slowakije en Malta vergelijkbare problemen als Nederland ervaren op het gebied van (de betaalbaarheid van) dure geneesmiddelen, en of de Minister verwacht dat de inzet door deze landen in dezelfde lijn zal worden voortgezet.

De leden van de D66-fractie vragen op welke wijze de gevoelige punten, zoals het stellen van meetbare doelen voor het terugdringen van antimicrobiële resistentie in de actieplannen, en het elkaar aanspreken tussen lidstaten op de voortgang hiervan die op politiek niveau zijn besproken, ook daadwerkelijk terugkomen in de raadsconclusies.

De leden van de D66-fractie vragen of voor de reductie van zout en verzadigd vet ook een concreet doel is gesteld, zoals voor toegevoegde suiker (10% verlaging) onlangs is gebeurd?